

Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc., zemřel

Žaloudík J.

V druhé polovině května nám zemřel pan profesor Zdeněk Dienstbier. Především nám. Nejen vám nebo jim. I nám v Brně, Rosicích, Ježkovicích či Jihlavě, vám v jeho rodné Chrudimi, milované Živohošti a prožité Praze, také jim i nám na Malé Straně, stranám malým, velkým i postranním, zejména však pacientům, kolegům, zdravotníkům. Protože k rakovině máme všichni stejně blízko, někteří už i blíže. Zemřel týden po opět úspěšném 16. měsíčovém dni, tradiční celostátní úspěšné akci Ligy proti rakovině, týden před svými 86. narozeninami, při více než plné duševní svěžesti a neplném zdraví tělesném.

První tuzemský docent pro obor radiobiologie, zakladatel a první zdejší profesor oboru nukleární medicína, dlouholetý šéf Ústavu biofyziky a nukleární medicíny, specialista na léčbu Hodgkinova lymfomu, akademik, organizátor onkologické osvěty, dlouholetý a čestný předseda Ligy proti rakovině. Mnohostranná charizmatická osobnost, kterých valem ubývá a nové jako by se přestávaly vyskytovat.

Když jsem před řadou let přebíral vedení Masarykova onkologického ústavu, sám dodnes nevím, proč jsem

tehdy pocítil nutnost ho navštívit a vyslechnout si živě jeho názory na onkologii, vědu, vzdělávání, přírodu, společnost a priority života vůbec. Navštívil jsem ho v jeho oblíbeném biotopu na chatě v lesích na Živohošti, prošli jsme se k Velké řece a pak několik hodin hovořili na trávníku před chatou. My nemladí pánové, lovci, rybáři, houbaři a pozorovatelé světa máme ve svých chatách, útulcích, doupatcích a hájemstvích raději spíše mírný organizovaný nepořádek, abychom se vyznali, cítili doma a přežili neřád světa. V hlavě měl ovšem pan profesor pořádek úžasný a absolutní. Na mnohá setkání člověk zapomene, některá zapomene i rád, ale celodenní setkání s profesorem Dienstbierem v jeho biotopu se prostě zapomenout nedá. Ostatně ani ta další, pracovní, polopracovní a společenská, ale k přírodě a přirozenému působení člověka patřil profesor Dienstbier nejvíce.

Kromě mnoha odborných publikací z dob své vědecké kariéry se v podzimu života věnoval také popularizaci medicíny, pamětem a postřehům ze života. A tak nám zde kromě odborné a organizační práce spolu s inspirací po sobě

zanechává také formátem útlé a obsahem silné knížky Původním povoláním lékař, Předcházíme rakovině, Hirošima a moderní věda, Stálo za to žít, Životní fragmenty, Život v přesčase, Průvodce stárnutím aneb Jak ho oddálit a svou poslední Ó, sladké stáří. Z knížky Průvodce stárnutím věnované spíše všem duchem mladým lze citovat třeba tato jeho slova: „Destabilizace světa se prohlubuje. Bohatství naší planety je nestejnoměrně rozvrženo. Svět chudých se rozrůstá. Nenasytnost chamtivých nezná mezí.“ ... „Mysleme proto každý nejen na sebe, ale i na druhé, nebuďme laxní ke společenským problémům kdekoli, usilujme o sociální spravedlnost a důstojný způsob života.“ ... „Rodíme se, abychom žili krátce, umíráme bohužel na věky. Zanechme po sobě čistý štít.“

Po již překonané otravě z okolního prostoduchého a vulgárního pragmatizmu Ti, vážený pane profesore a milý Zdeňku, děkuji za tuto verbalizovanou infuzi krásného idealistického realizmu. A děkuji Ti i ostatní, mnozí už nyní. Ti další, až sami pochopí.

Čest Tvé památce!
prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc.